

hvilken i Gjentagelsestilsælde fordobles indtil 24 p., har antydet Onskeligheden af Endringer, enten i den Retning, at der overlades de dikkerende Myndigheder et vist Raaderum, indenfor hvilket de kunne bevæge sig med Hensyn til Mulkteringen, eller paa den Maade, som er anfaalet af Madvig i det af ham i 1852 udgivne Udkast til Lov om Almueskolevæsenet udenfor Kjøbenhavn, nemlig at der ikke strax begyndes med at mulkttere for de første Udeblivelser uden lovlig Grund, men først efterat Forsømmelserne have fundet Sted i et længere Tidrum og i dette overstredet et vist Beløb af de skolepligtige Dage, hvorefter der da for hvert Barn, med hvilket dette har været Tilfældet, skulde indtræde Ewangsundervisning for et ligesaa langt Tidrum, i hvilket der maatte mulkteres strengt og ubetinget og Mulkten derhos fastsættes noget høiere end nu, — dog at der, forsaavidt de forsømmende Børn ere udsatte i Tjeneste hos Andre og af disse benyttes til Arbejde istedetfor at sættes i Skole, strax skulde være at paalægge Husbonden en Mulkst af fra 1—5 Rd. Efter hvad der af Undervisningsministeren er oplyst under Lovforflagets første Behandling, har den allerførste Del af Skoledirektionerne advaret imod i Hovedsagen at forandre Principet i Anordningerne af 1814.

Udvalgets Medlemmer, Kiær og Pedersen, som have indbragt nærværende Lovforslag, anse os ved en Henvisning til dets Indhold betryggede mod den Antagelse, at vi skulde tilstræbe en Afstæffelse af Ewangsmidler til Fremme af Skolegang. Vi erkjende, at det efter den slappe Anvendelse af Forskrifterne i Anordningerne af 1814, som notorisk finder Sted i mange af de Kommuner, hvor de overhovedet bringes til Udførelse, ikke afgiver noget afgjørende Bevis mod Mulkteringen's Virksomhed, at der i Virkeligheden neppe er nogen væsentlig Forskjel mellem Besøgets Stadighed i de Skoler, hvor den anvendes, og i dem, hvor den ikke anvendes, i hvilken Henseende her eksempelvis kan anføres, at for Landets Bedkommende Antallet af de uden lovlig Grund forsamte Dage i 1867 endog var større i førstnævnte Skoler end i sidstnævnte, nemlig i hine 9,31 pCt. og i disse 8,15 pCt. Vi erkjende Nødvendigheden af at bibeholde Ewangsmidler mod alvorlige Skoleforsømmelser, Ewangsmidler mod ligegyldige og modvillige Forældre og Husbønder; men vi finde det nuværende System ubilligt og uheldigt, forsaavidt Straffen er ens for Alle uden Hensyn til Formuesvilkaar og Forsømmelsesgrundenes Bestaffenhed, og paalægges, uden at de Skyldige forinden have haft Leilighed til at forsvare sig, og anse Bibeholdelsen af Systemet uforandret for farligt, fordi det allerede i og for sig ved at lade Straf indtræde uden Hensyn til Forsømmelsernes Omfang, særlig ved For-

merne for Inddrivelsen af Børnene, er egnet til at virke irriterende og indtage Forældrene mod det offentlige Skolevæsen, medens dog deres Sindlag overfor Skolen er af den allerførste Betydning for Børnenes eget Forhold til dens Oplevning, en Betragtning, som maa lede til at ordne Skoletvangen paa en Maade, hvorved der tages billige Hensyn, og som „saavidt muligt slutter sig til den mildere Virkning paa Sindene, men paa den anden Side gjør Straffen, hvor den indtræder, følelig, uden at den bliver smaalig og tirrende“. Og har Systemet, som det har bestaaet i dette Aarhundrede, allerede i og for sig fine Mangler, og trænger det allerede i og for sig til Lempelser, er en Reform forekommet os at være bleven mere paatvengende, efterat i Tidens Løb tvende nye Momenter ere komne til, som stille det i en væsentlig skarpere Modsetning til Billighedens Krav. Det maa for det Første mærkes, at den private Undervisning i Hjemmet, i saakaldte Friiskoler, Institutter osv. er stærkt tiltaget, og forsaavidt den overhovedet i Genhold til de nyere Love af 13de April 1851, 2den Mai 1855 og 30te September 1864 er underkastet en Kontrol af nogen Betydning, staar udenfor det stadige Tilsyn og udenfor Mulkstbestemmelserne. For det Andet er det ad administrativt Bei bleven sanktioneret, at Mulktering ikke anvendes i de høiere Borgerskoler i Kjøbstæderne, navnlig i Betalingskolerne. Undladelser er foreskrevet i de fleste Planer og har fundet en almindelig Gjemmel i Nr. 24de Januar 1870. Ud disse tvende Veie fremkommer det Resultat, at Mulkteringen ikkun rammer de Forældre, som af Mangel paa økonomisk Evne, eller fordi de ikke uden at sende Børnene bort fra Hjemmet have Udgang til at lade dem nyde anden Undervisning end den, Almue- og Friiskolerne byde, maa lade dem søge disse, altsaa fortrinnsvis de mindre bemidlede eller fattige Forældre, som ere stærkest fristede til at forsynde sig mod Raabudet om stadigt Skolebesøg. Er den saaledes fremkomne Tilstand holdbar og retferdig, saa maa dog tilvisse Systemets Indskrænkning til kun at finde Anvendelse paa en Del af Befolkningen være en Opfordring til at iklæde Statens Ewang paa det Omraade, hvor den er bibeholdt, mildere Former og indrette det saaledes, at Uligheden for Loven ikke bliver altfor følelig og skærende. Og Et turde i alt Fald være uimodsigeligt, nemlig at det ikke længere kan forsvares at straffe ulovlige Skoleforsømmelser paa den Grund, at de ere Brud paa Disciplinen og virke forstyrrende paa Undervisningen af de Børn, som besøge Skolen flittigt. Disciplinens Fordringer og Hensynet til Undervisningens uforstyrrede Gang maa være ens i Kommunernes Friiskoler og i deres Betalingskoler. Mulktering for ulovlige Skoleforsømmelser kan nu alene betragtes som et nødvendigt Middel til at modvirke større og væsentlig Forsømmelighed,